

Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti – 50

Modern tədris sistemləri
qlobal integrasiya kontekstində

- *Akif müəllim, ilk olaraq AzMIU-nun 50 illik yubileyi münasibətilə həyata keçirilən islahatlar və onların tədris prosesinə təsiri barədə məlumat verərdiniz.*

- Əvvəla onu qeyd edirəm ki, əsaslı Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən 1975-ci ildə qoyulmuş və respublikamızın inşaat sektoruna yüksəkixtisaslı kadrlar hazırlayan universitetimiz bu il öz yarım əsrlik yubileyini keçirməyə hazırlaşır. Doğrudur, respublikamızda inşaat və memarlıq elminin əsası 1920-ci ildə Bakıda Politeknik İnstitutunun yaradılması ilə qoyulmuşdur. Son dövrlər elm və təhsil sahəsində qazanılan uğurlar Ümummilli Lider Heydər Əliyevin ölkəmizdə müəyyənləşdirdiyi təhsil strategiyası ilə sıx bağlıdır. Ulu Öndərin siyasi kursunun layiqli davamçısı, möhtəmə Prezident, Ali Baş Komandanımız İlham Əliyevin diqqət və qayğısı ilə universitetin maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi, burada müasir təhsil mühitinin yaradılması ilə yüksəkixtisaslı mütəxəssislərin hazırlığına əlverişli zəmin yaranmışdır. AzMIU-nun 50 illik yubileyi təkcə tariximizin əlamətdar bir mərhələsi deyil, həm də universitetimizin rektoru, memarlıq doktoru, professor, Əməkdar memar Gülçöhrə Məmmədovanın rəhbərliyi ilə tədris prosesinin modernləşdirilməsi və beynəlxalq təhsil məkanına integrasiya istiqamətində böyük addımların atıldığı bir dövr oldu. Bu yubiley çərçivəsində həyata keçirilən islahatlar simvolik əhəmiyyət daşımaq-la yanaşı, universitetin inkişaf strategiyasının davamı kimi qiymətləndirilməlidir.

Bu gün qürurla qeyd edə bilirik ki, AzMIU tarixində ən çox tələbə sayına çataraq 13500-dən çox gənci öz təhsil ailəsinə cəlb edib. Bu nailiyyət universitetimizin düzgün yolda olduğunu, ixtisaslarımızın rəqabətə davamlı olduğunu və tədrisin keyfiyyətinin yüksək səviyyədə təmin edildiyini bir daha sübut edir.

Əlbəttə ki, islahatlar yalnız bunlarla kifayətlənmir. Biz hər il müasir tələblərə uyğun tədris prosesini təkmilləşdirmək və dünya təhsil məkanına daha sıx integrasiya etmək üçün yorulmadan çalışırıq. Bu il isə 50 illik yubileyin yaratdığı xüsusi stimula sayəsində həyata keçirilən layihələr həm də tarixi əhəmiyyət daşıyır.

AzMIU-nun təhsil sisteminin qlobal standartlara uyğunlaşdırılması istiqamətində Türkiyə universitetləri vasitəsilə və birbaşa Qərb ali təhsil sistemində integrasiya istiqamətində ciddi işlər görürük. Bu prosesin əsas məqsədi müəllimlərin bilik səviyyəsini və öyrətmə vərdişlərini daha da yüksəltməkdir. Bu istiqamətdə davamlı təlimlər və beynəlxalq təcrübə mübadiləsi həyata keçirilir.

Eyni zamanda, universitetimizin ixtisaslarının beynəlxalq akkreditasiyadan keçməsi bizim üçün mühüm əhəmiyyət daşıyır. Xüsusilə qeyd etmək istərdim ki, AzMIU-nun Memarlıq fakültəsi növbəti müddətə nüfuzlu RİBA akkreditasiyasından, İnşaat fakültəsinin “İnşaat mühəndisliyi” ixtisası bakalavriat və magistratura səviyyələrində və Nəqliyyat fakültələrinin “Nəqliyyat tikintisi mühəndisliyi” ixtisası isə İAAR-ın akkreditasiyasından uğurla keçib. Bu uğurlar beynəlxalq səviyyədə tədris keyfiyyətinin tanınmasının bir göstəricisidir. Növbəti tədris ilində isə daha 5 ixtisasın beynəlxalq akkreditasiyadan keçirilməsi planlaşdırılır.

Tədris prosesində qiymətləndirmə sistemini də təkmilləşdiririk. Hazırda daha individual yanaşmaya keçid üzərində çalışırıq ki, hər bir tələbənin fərdi potensialını daha yaxşı dəyərləndirə bilək. Bu da tədrisin keyfiyyətinin artırılması və tələbəyönümlü yanaşmanın gücləndirilməsi baxımından çox vacibdir.

Bütün bu islahatlar AzMIU-nun müasir dövrün tələblərinə cavab verən və beynəlxalq təhsil mühitində öz mövqeyini möhkəmləndirən bir ali təhsil ocağına çevrilməsinə xidmət edir.

“Dünyanın aparıcı universitetlərinin müasir tədris metodlarını mənimsəməyi hədəfləyirik”

- *Hazırda dünyanın aparıcı universitetlərində tətbiq olunan müasir*

Son onillikdə qlobal təhsil sisteminə mühüm dəyişikliklər baş verib. Dünyanın aparıcı universitetləri yeni metodikaların tətbiqi və innovativ yanaşmalarla tədris prosesini daha səmərəli və nəticəyönümlü etmək üçün davamlı olaraq islahatlar həyata keçirirlər. Rəqəmsallaşma, fərdiləşdirilmiş öyrənmə, interaktiv dərslər metodları və beynəlxalq əməkdaşlıqlar təhsil sahəsində rəqabət qabiliyyətini artıran əsas istiqamətlərdəndir. Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti (AzMIU) də bu qlobal dəyişikliklərə çevik reaksiya verərək, tədris prosesini müasir standartlara uyğunlaşdırmaq və beynəlxalq təhsil mühitində integrasiya etmək istiqamətində ardıcıl addımlar atır. Bu il universitetin 50 illik yubileyi münasibətilə həyata keçirilən islahatlar daha da sürətlənib, tədris prosesinin modernləşdirilməsi və tədris metodlarının yenilənməsi istiqamətində bir sıra mühüm layihələr reallaşdırılıb. Bu gün biz AzMIU-nun tədris işləri üzrə prorektorunu professor Akif Qasımovla universitetin müasir təhsil sistemlərinə integrasiyası, aparıcı universitetlərlə əməkdaşlıq və həyata keçirilən islahatlar barədə söhbət edəcəyik.



50 ildə formalaşan təcrübə

tədris metodları hansılardır və AzMIU bu təcrübələri necə mənimsəyir?

- Dünyanın aparıcı universitetləri, xüsusilə memarlıq, inşaat və mühəndislik ixtisasları üzrə, müasir tədris metodlarını daim təkmilləşdirərək, tələbələrə daha interaktiv və təcrübəyə əsaslanan öyrənmə mühiti yaradırlar. Məsələn, ABŞ-nin Massachusetts Texnologiya İnstitutu (MIT) və Stanford Universiteti kimi qabaqcıl təhsil ocaqları layihə əsaslı öyrənmə (Project-Based Learning) və problem əsaslı öyrənmə (Problem-Based Learning) yanaşmalarını geniş tətbiq edirlər. Bu metodlar tələbələrə real layihələr üzərində işləmək və kompleks problemləri həll etmək bacarığı qazandırır.

Memarlıq yönümlü ixtisasların tədrisində London Universitet Kolleci (UCL) və Delft Texniki Universiteti (TU Delft) tələbələrin yaradıcılığını və tənqidi düşünmə qabiliyyətini inkişaf etdirmək üçün rəqəmsal modeləşdirmə və virtual reallıq texnologiyalarından geniş istifadə edirlər. Bu yanaşma tələbələrə müasir dizayn alətləri ilə işləmək və layihələri daha realist və innovativ formada təqdim etmək imkanı verir.

İnşaat mühəndisliyi sahəsində isə Zürix Texnologiya İnstitutu (ETH Zurich) və Kaliforniya Texnologiya İnstitutu (Caltech) kimi universitetlərdə süni intellekt, böyük verilənlər (Big Data) və tikinti məlumatlarının modeləşdirilməsi (BIM) tədris prosesinə uğurla integrasiya olunub. Bu, tələbələrə müasir mühəndislik problemlərini rəqəmsal texnologiyaların köməyi ilə həll etmə bacarığı qazandırır.

AzMIU olaraq biz də bu qabaqcıl təcrübələri diqqətlə öyrənir və tədris prosesimizdə tətbiq etmək üçün bir sıra işlər görürük. Xüsusilə memarlıq və inşaat sahəsində rəqəmsal texnologiyaların istifadəsinə böyük önəm veririk. Bu məqsədlə, tədris proqramlarına BIM texnologiyaları, rəqəmsal dizayn və modeləşdirmə dərsləri daxil edilib. Müəllimlərimiz isə mütəmadi olaraq beynəlxalq təlimlərdə iştirak edir, tədris vərdişlərini təkmilləşdirirlər.

Bundan əlavə, tələbələrə real layihələr üzərində işləmək imkanı yaratmaq üçün sənaye tərəfdaşlarımızla sıx əməkdaşlıq edirik. Layihə əsaslı tədris modelini daha da genişləndirərək, tələbələrə nəzəri biliklərini təcrübədə tətbiq etmək şansı yaradırıq. Həmçinin daha əvvəl də qeyd etdiyim kimi, qiymətləndirmə sistemimizi fərdi yanaşma prinsipi üzərində qurmağa çalışırıq ki, hər bir tələbənin fərdi inkişafını daha dəqiq dəyərləndirə bilək.

Bu istiqamətdə davamlı olaraq təkmilləşməyi və dünyanın aparıcı universitetlərinin müasir tədris metodlarını mənimsəməyi hədəfləyirik. AzMIU-nun uğur strategiyası məhz müasir tədris sistemlərini qlobal standartlara uyğunlaşdırmaqdan keçir.

“Əsas məqsədimiz rəqabətə davamlı universitet profilimizi inkişaf etdirməkdir”

- *Universitetin beynəlxalq təhsil məkanına integrasiyası istiqamətində hansı addımlar atılır və hansı yeniliklər gözlənilir?*

- Bizim əsas məqsədimiz Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetini beynəlxalq təhsil məkanında layiqli təmsil etmək, qlobal təcrübəni mənimsəmək və rəqabətə davamlı

universitet profilimizi inkişaf etdirməkdir.

Beynəlxalq əlaqələrimizin genişləndirilməsi istiqamətində ciddi işlər görürük. Universitetimizin xarici universitetlərlə əməkdaşlıq dairəsiildən-ile böyüyür və hazırda 100-dən çox əməkdaşlıq etdiyimiz xarici universitet mövcuddur. Bu tərəfdaş universitetlərlə birgə elmi-texniki konfranslar təşkil edir, bilik və təcrübə mübadiləsi aparırıq. Eyni zamanda, müəllim və tələbələrimizin beynəlxalq mübadilə proqramlarında iştirakını təmin edirik ki, bu da tədrisin keyfiyyətini yüksəltmək baxımından böyük əhəmiyyət daşıyır.

Son illərdə xüsusilə ikili diplom müqavilələrinin sayını artırmağa çalışırıq. Ötən ay AzMIU dünyanın aparıcı universitetlərindən biri ilə sayca 9-cu ikili diplom müqaviləsini imzaladı. Bu müqavilələr tələbələrə eyni zamanda həm bizim universitetin diplomunu, həm də nüfuzlu universitetlərin - İngiltərənin Vestminster Universitetinin, Türkiyənin İstanbul Texniki Universitetinin, İspaniyanın Koruno Universitetinin, İtaliyanın Milan Politeknik Universitetinin və digərlərinin diplomlarını almaq imkanı yaradır.

Bizim üçün bu əməkdaşlıqlar təkcə diplomların tanınması baxımından deyil, həm də qabaqcıl tədris təcrübəsini mənimsəmək baxımından vacibdir. Məsələn, “İnşaat mühəndisliyi” ixtisasımız üzrə tədris planı və metodologiya tamamilə İstanbul Texniki Universitetinin müvafiq proqramı ilə eynidir. Bu, tələbələrə qlobal standartlara uyğun bilik və bacarıqlar qazandırır. Müqavilələrə əsasən, həm bizim tələbələr xaricdə təhsil alır, həm də tərəfdaş universitetlərin tələbələri bizə gəlib iki il ərzində tədris prosesində iştirak edirlər.

Beynəlxalq təhsil layihələri çərçivəsində də fəal iş aparırıq. Müəllim və tələbələrimizin beynəlxalq konfranslarda, qlobal əhəmiyyət kəsb edən platformalarda iştirakını təmin edirik.

“AzMIU-da elektron universitet sistemi yaradılıb”

- *Müasir tədris prosesində rəqəmsallaşma və onlayn tədris imkanlarının rolu haqqında fikirlərinizi bölüşərdiniz. AzMIU bu sahədə hansı yeniliklər həyata keçirir?*

- AzMIU olaraq rəqəmsallaşma prosesinə xüsusi diqqət yetiririk. Universitetimizdə elektron universitet sistemi yaradılıb və bu sistem tədris prosesinin idarə olunmasında, sənədləşmə və məlumat mübadiləsində, həmçinin tələbə-müəllim əlaqələrinin gücləndirilməsində mühüm rol oynayır. Bu platforma vasitəsilə tələbələr dərslər vəsaitlərini, mühazirə materiallarını və qiymətləndirmə nəticələrini asanlıqla əldə edə bilirlər.

Distant tədris təcrübəmiz də kifayət qədər zəngindir. Artıq uzun müddətdir ki, lazım gələndə ixtisaslar və fənlər üzrə onlayn tədris imkanlarını uğurla həyata keçirə bilirik. Bununla yanaşı, rəqəmsal transformasiyanı yalnız texniki və texnoloji baxımdan deyil, həm də fəlsəfi yanaşma kimi mənimsəməyə çalışırıq. Universitet rəhbərliyi rəqəmsal transformasiyanın tədrisə, idarəetməyə və ümumiyyətlə, ali təhsil sistemə gətirə biləcəyi riskləri və imkanları daim dəyərləndirir. Bu baxımdan, rəqəmsallaşmanın idarəetmə proseslərinə integrasiyasını təkmilləşdirir, müəllim və tələbələrə rəqəmsal bacarıqlarla

təmin etmək üçün müvafiq təlimlər təşkil edirik.

AzMIU-da rəqəmsallaşmanın davamlı inkişafı üçün texniki infrastrukturunu yeniləyir, müasir proqram təminatları və platformalar tətbiq edirik. Bu da rəqəmsallaşmanın yaratdığı imkanları maksimum dərəcədə dəyərləndirmək və tədrisin keyfiyyətini daha da artırmaq məqsədi daşıyır.

Hesab edirəm ki, gələcəkdə də yeni texnologiyaların mənimsənilməsi və rəqəmsal tədris modellərinin daha geniş tətbiqi prioritetlərimiz arasında olacaq.

“Tədris prosesini daha da təkmilləşdirmək niyyətindəyik”

- *Akif müəllim, tədris prosesində səmərəliliyi artırmaq üçün gələcəkdə hansı yeniliklər və layihələr planlaşdırılır?*

- Qoyulan məqsədlərə çatmaq üçün və ilk olaraq tədris prosesində səmərəliliyi artırmaq üçün gələcəkdə bir sıra mühüm yeniliklər və layihələr həyata keçirməyi planlaşdırırıq. Müasir təhsilin tələbləri daim dəyişir və biz də bu dəyişikliklərə uyğunlaşaraq universitetimizin tədris prosesini daha da təkmilləşdirmək niyyətindəyik.

Əvvəla, tədrisin rəqəmsallaşdırılması istiqamətində yeni addımlar atmağı planlaşdırırıq. Elektron universitet platformamızı daha da genişləndirərək, tələbə və müəllimlər üçün daha rahat və interaktiv istifadə imkanları yaradacağıq. Rəqəmsal qiymətləndirmə sistemini təkmilləşdirərək, tələbələrin bilik və bacarıqlarının obyektiv dəyərləndirilməsini təmin edəcəyik.

İkili diplom proqramlarının sayını artırmaq və yeni beynəlxalq tərəfdaşlarla əməkdaşlıq qurmaq da prioritetlərimiz arasındadır. Gələcəkdə Avropa və Asiyanın aparıcı universitetləri ilə yeni müqavilələr imzalamağı, tələbə və müəllim mübadiləsini daha da genişləndirməyi planlaşdırırıq. Bu, tələbələrə qlobal təhsil təcrübəsindən faydalanmaq və beynəlxalq əmək bazarında rəqabətə davamlı kadrlar kimi yetişmək imkanı verəcək.

Eyni zamanda, layihə əsaslı öyrənmə metodunu daha da inkişaf etdirməyi hədəfləyirik. Tələbələrimizin real layihələr üzərində işləməsi, sənaye tərəfdaşlarımızla birgə tədqiqatlara cəlb olunması onların praktik biliklərini artıracaq. Bununla yanaşı, startup ekosistemini universitetdə gücləndirmək və innovativ ideyaların dəstəklənməsi üçün yeni texnoparkların yaradılmasını da nəzərdə tuturuq.

Tədris metodikalarının yenilənməsi də diqqət mərkəzindədir. Müəllimlərin pedaqogik bacarıqlarının inkişafı üçün beynəlxalq təlim proqramlarına qatılmalarını təmin edəcək, yeni tədris texnologiyalarının tətbiqi ilə bağlı davamlı seminarlar təşkil edəcəyik.

AzMIU-nun gələcək inkişaf strategiyasında tələbələrin fərdi inkişafına daha çox diqqət yetirmək də mühüm yer tutur. Hər bir tələbənin fərdi tədris yolunu müəyyənləşdirmək və onların potensialını maksimum dərəcədə üzə çıxarmaq üçün xüsusi mentorluq və dəstək proqramları tətbiq edəcəyik.

Bələliklə, yeniliklər və layihələr vasitəsilə tədris prosesini daha çevik, rəqabətə davamlı və müasir dövrün tələblərinə uyğun təşkil etməyi hədəfləyirik.

Nicat ABDULLAYEV